

Gemeente Bronckhorst
t.a.v. De Gemeenteraad
Postbus 200
7255 ZJ Bronckhorst

Dorpsraad Keppel & Eldrik
Het Bestuur
Monumentenweg 24
6997 AH Hoog Keppel

Datum: 6 januari 2022

Betreft: Zienswijze Omgevingsvisie 2035 (Ontwerpvisie 22 november 2021)

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Met plezier hebben wij, mede namens onze inwoners van Keppel en Eldrik, kennis genomen van de door u opgestelde ontwerp omgevingsvisie 2035. “Bronckhorst twee keer zo mooi” - je zou het bijna niet voor mogelijk houden, onze gemeente is al zo prachtig. maar na bestudering van de Ontwerp-omgevingsvisie (‘OOV’) zijn wij verheugd te constateren dat u als Raad voldoende mogelijkheden ziet een ‘schaalsprong’ in kwaliteit te kunnen maken.

Opvallend is echter hoe weinig concreet de concept-omgevingsvisie is. Dat maakt de visie op zich moeilijk te duiden, maar tenminste mag worden verwacht dat de omgevingsvisie zich uitspreekt over een aantal, voor onze gemeenschap, zeer belangrijke zaken die een directe en langdurige invloed kunnen hebben op onze toekomst.

Subconclusie. *In de huidige vorm is de omgevingsvisie niet meer dan een verhaal, maar geen doorwrochte visie die duidelijk uitspreekt waar Bronckhorst voor staat – Bronckhorst ‘twee keer zo mooi’ is niet genoeg en zonder doorvertaling in de rest van het document niet meer dan een stelling zonder inhoud.*

Desalniettemin is in de OOV getracht een ambitie te formuleren waar wij als Dorpsbelangenorganisatie (Dbo) van harte bereid zijn een bijdrage te leveren. Dat brengt ons overigens bij onze 1^e zienswijze – in de OOV komt op geen enkele wijze de Dbo voor als middel om (mede) invulling en uitvoering te geven aan de in de OOV opgenomen ambities.

Organisatie en implementatie

Na de samenvoeging van de verschillende gemeenten waaruit Bronckhorst in 2005 is ontstaan is met enige ambitie en achterliggende gedachten door het gemeentebestuur het fenomeen Dbo opgericht. Nu rijst bij ons de vraag of er in de visie van uw Raad sprake is van enige rol van de Dbo bij het geven van invulling aan de in de OOV opgenomen ambities en zo ja, dat het wellicht goed is om deze rolverdeling en verwachtingen tussen gemeente en Dbo’s in 2022 eens goed te (her)definiëren – dit om verschil in verwachtingen en rolopvatting en daarmee teleurstellingen te voorkomen.

Het kan natuurlijk ook zijn dat u als Raad van mening bent dat het gemeentebestuur de Omgevingsvisie zelf en rechtstreeks met de individuele bewoners van Bronckhorst gaat organiseren, maar dan is het goed hier duidelijk over te zijn – nogmaals, om verschil in verwachtingen en rolopvatting te vermijden. Dit onderwerp zou onder het thema ‘Sterke dorpen en leefbaar platteland’ terug kunnen komen.

Hoewel in de OOV wordt beschreven hoe uitdagend het besturen van 44 verschillende kernen is, wordt op geen enkele wijze ingegaan wat dit zou moeten betekenen voor de daadwerkelijke besturing. Het lijkt erop dat u ervan uitgaat dat al deze kernen vanuit Hengelo centraal kunnen worden aangestuurd en bestuurd.

Inmiddels zou duidelijk moeten zijn dat deze besturing niet werkt, indien u kijkt naar de regelmatige kritiek op de bestuurscultuur van de gemeente Bronckhorst en het functioneren van het ambtenarenapparaat zou men mogen aannemen dat de implementatie van de OV wordt aangegrepen om tot een beschrijving van het voor de gemeente Bronckhorst wenselijke bestuursmodel te komen.

De gemeente Bronckhorst vereist vanuit haar diversiteit in karakter een aanpak waarbij ‘eenheid in of door verscheidenheid’ mogelijk is – daarmee een bestuursklimaat waarin de gemeente haar rol als bestuur invult door richting te geven, kaders te scheppen en verantwoordelijkheid en overzicht te houden, waarbij de uitvoering van beleid echter zo veel mogelijk gedelegeerd wordt naar de respectievelijke gebieden en/of kernen. Alleen zo kunnen deze immers vitaal blijven, zeker in de uitgestrektheid en diversiteit die deze gemeente kenmerkt.

Een belangrijke factor voor het succes van het behalen van de in de OOV geformuleerde ambities is de kwaliteit en grondhouding van de mensen die hier invulling aan moeten geven. U besteedt hier in de OOV gelukkig enige aandacht aan, echter ligt onze zorg bij de wijze waarop het gemeente- en met name het ambtelijk apparaat de Visie en de daarmee gepaard gaande ambities verinnerlijkt. Helaas zien wij als Dbo regelmatig goedbedoelde en in de nu door u beschreven OOV passende initiatieven bemoeilijkt worden door een bestuurlijke en ambtelijke interpretatie die niet uit de Visiedocumenten en bijbehorende plannen te lezen valt.

Graag willen we u als Raad aansporen tezamen met de vaststelling en implementatie van de OOV opdracht te geven aan het College werk te maken van de ontwikkeling van de bij deze visie behorende (ambtelijke)gemeentelijke organisatie. Ambities (laten) opschrijven is één ding, ze tot uitvoering brengen – al of niet via initiatieven uit de gemeenschap zelf - vergt het doorleven van de visie en initiatieven te (durven) faciliteren. Wees een gesprekspartner en faciliteer zonder het initiatief over te nemen, toets aan de visie en kaders en durf te beslissen.

Subconclusie: de omgevingsvisie ontbeert een eenduidig beeld van de wijze waarop de omgevingsvisie in bestuurlijk handelen en structuur wordt vertaald. Dat hindert een implementatie die wordt gedragen door de inwoners, die de consequenties van deze visie langer zullen moeten dragen dan de bestuurders.

Dit moet worden opgelost, door helder en duidelijk te beschrijven op welke wijze deze visie (na goedkeuring) wordt vertaald in gedragen beleid en handelen. Hierin moet de functie en plaats van de Dbo, inclusief de bevoegdheden en verantwoordelijkheden, een duidelijke plaats krijgen.

Algemeen.

We constateren dat de OOV niet breed is verspreid, noch is er veel aandacht aan besteed door de gemeente in de publiciteit opdat voor alle inwoners duidelijk was dat er wordt gewerkt aan de OV. Wij zullen als Dbo onze inwoners in ieder geval informeren en ze (verder) op de hoogte brengen van de mede namens hen op de OOV ingediende zienswijzen.

De inhoud van de OOV is weliswaar uitgespreid over tientallen pagina's, maar de meeste zijn opgebouwd uit grafieken, foto's en plaatjes. Veel diepgang kent het document niet, maar dat kan ook betekenen dat de OV voor ieder soort beleid en besluit kan worden gebruikt. Dit houdt ook een gevaar in zich, er is bijna geen initiatief denkbaar dat niet op enige wijze in deze OOV valt in te passen.

Mogelijk dat het uw bedoeling is als Raad dat het op de OV gebaseerde Omgevingsplan het document met de keuzes en onderlinge waardering van de verschillende thema's per gebied gaat worden.

De OOV beschrijft vooral wat er is en een aantal doelstellingen, maar er staat niet in welke middelen er in grote lijnen voor nodig zijn, welke keuzes gemaakt worden om de doelen te bereiken, welke prioriteiten er worden gesteld en hoe het bestuurlijk wordt aangelopen.

Bij ons rijst de vraag hoe de stap van OV naar Omgevingsplan wordt gemaakt zonder dat er nog een – wellicht een Dorpsontwikkelplan per (deel)gebied binnen Bronckhorst komt dat nader concretiseert hoe en op basis van welke keuzes en plannen de OV in het omgevingsplan wordt opgenomen. Daar zou een rol voor de Dbo kunnen liggen om te komen tot zo'n gebiedsgericht Dorpsontwikkelplan waarin concrete keuzes en initiatieven voor de korte, middel- en langetermijn worden opgenomen (periode 2022 – 2032). Het jaartal 2035, hoe is dat gekozen? Is dat een relevant jaartal?

Eigenlijk is niet duidelijk waarmee u als Raad instemt als u deze visie zou vaststellen anders dan dat u opdracht moet geven aan het College aan te geven hoe zij concreet uitvoering aan deze OV denkt te gaan geven. Is het van belang dat de OV nog door uw Raad in de periode van dit College wordt vastgesteld of is het aan het nieuwe bestuur dat na de verkiezingen in maart 2022 plaatsvinden.

Subconclusie: maak meer concreet op basis van welke plannen het Omgevingsplan zal worden ingevuld.

Energie en klimaat

Zo worden eventuele plannen voor de energietransitie nergens concreet en is wat ons als Dorpsraad betreft de conclusie gerechtvaardigd dat het plaatsen van windmolens in het algemeen en meer in het bijzonder aan de oever van de Oude IJssel, op basis van de OV in onze gemeente niet past.

Uw ambitie de gemeente Bronckhorst twee keer zo mooi te maken en met plannen aan die ambitie invulling te geven op basis van de in de OV genoemde (sub)criteria, laten het niet toe dat er wordt overgegaan tot de plaatsing van windturbines. Plaatsing van windturbines draagt immers op geen enkele wijze bij tot de verwezenlijking van deze ambitie, sterker nog – plaatsing van windturbines doet wat ons betreft afbreuk aan de door u geformuleerde ambitie.

De opwekking van andere soorten energie, de consequenties hiervan voor het elektriciteitsnet (en dus onze leefomgeving), alles blijft mistig. Dat geldt ook voor andere beleidsterreinen die voor onze gemeenschap nu spelen, zoals een overkoepelende visie op de afwikkeling en doorstroming van verkeer.

Krimp en vergrijzing. Het is goed te lezen dat u zich in deze OOV bewust bent van de vergrijzing en de krimp. Wat echter ontbreekt is een diepgaande en uitgebreide analyse van de consequenties van deze krimp en vergrijzing en op welke wijze deze beide ontwikkelingen zullen worden bestreden. Dit is voor de visie van cruciaal belang, want ongestuurde krimp en vergrijzing en het tegengaan daarvan maken deze gemeente binnen enkele decennia het grootste openluchtverzorgingstehuis van Nederland, onder andere gecentreerd in Keppel.

Niet alleen verdwijnen voorzieningen, die worden vooral door vrijwilligers gedragen en die zijn schaars onder ouderen en hulpbehoevenden, maar ook de zorgkosten en overige gerelateerde kosten aan ouderdom schieten in de lucht, onderwijs verdwijnt voor een groot deel, bedrijven verdwijnen, burgerlijke initiatieven worden schaars en gezondheid wordt niet meer preventief door sport gestimuleerd, maar richt zich vooral op geneeskundige zorg en verpleging. Kortom: alles wat de gemeente als visie naar voren brengt, van vitale kernen tot mantelzorg, recreatie, innovatie, werkgelegenheid en naoberschap, kan alleen worden uitgevoerd als er een eenduidig en helder beleid wordt geformuleerd hoe de krimp en vergrijzing wordt tegengegaan. Dat is een randvoorwaarde voor de uitvoering van de omgevingsvisie en die wordt nu niet ingevuld.

Subconclusie. De OV vereist een actief, duidelijk en integraal beleid om krimp en vergrijzing tegen te gaan. Als aan deze verschraving van onze leefomgeving niet actief iets wordt gedaan, wordt onze gemeenschap een rustgebied, voor zowel dier als mens en sneuvelt iedere vorm van toekomstbestendige vitaliteit.

Sport. Het behoeft geen betoog dat sport cruciaal is voor de fysieke en mentale gesteldheid van de mens. Het is nog steeds, of misschien wel meer dan ooit, belangrijk dat we beseffen dat een gezonde geest in een gezond lichaam de hoeksteen is van een veilige en welvarende maatschappij. In fysiek opzicht werkt sport stimulerend voor de gezondheid, preventief voor aandoeningen en ziektes en stimulerend om lichamelijke grenzen te zoeken en te verleggen.

In mentaal opzicht vermindert sport de instroom in de geestelijke gezondheidszorg, maakt sporters zich bewust van zichzelf en hun rol in een team, kweekt hiermee verantwoordelijkheid maar ook weerstandsvermogen.

Daarnaast leidt sport tot significant minder zorgen in de zorg, verbindt sport door alle maatschappelijke lagen heen en vormt een hoeksteen voor de vitaliteit van de kernen.

Sport staat er nu niet goed op bij de gemeente. Het huidige sportbeleid ontbeert visie en beperkt zich tot infrastructuur (met privatisering als speerpunt) en de mogelijkheid enkele initiatieven op het gebied van sport en beweging te ondersteunen, al moet dit nog nader worden ingevuld en zijn de fondsen hiervoor beperkt.

Deze tegenstelling tussen de waarde van sport en de invulling van dit beleidsterrein door de gemeente zet zich door in de OOV. Er wordt sporadisch gesproken over bewegen als onderdeel van gezondheid, maar sport is veel meer dan wandelen en fietsen. Weliswaar wordt er gesproken over de bereikbaarheid van accommodaties, maar niet hoe in kritieke sportinfrastructuur wordt voorzien (zoals zwembaden, sporthallen, overige buitensportfaciliteiten), hoe deze structureel wordt gefinancierd, welke rol de kernen en de vrijwilligers hierin kunnen spelen, hoe deze door geld en door personen door de gemeente zullen worden ondersteund of op welke wijze de gemeente wil voorzien in het professionele kader om de almaar toenemende regelgeving en complexiteit van succesvolle sportbeoefening te faciliteren.

Kortom: een omgevingsvisie zonder sport als hoeksteen is niet in balans en verliest derhalve veel aan belang en waarde. Wil men, zowel bestuurlijk, ambtelijk als inhoudelijk een valide en werkbare omgevingsvisie ontwikkelen, moet sport in zijn volle kracht integraal in alle beleidsaspecten worden meegenomen en meegewogen. Concreet voor de Dbo wordt nergens gesproken over de toekomst van de Hessenhal, het Hessenbad en de overige buitensportaccommodaties.

Subconclusie. De onmiskenbare en toenemende waarde van sport is niet verwerkt in de concept-omgevingsvisie. Dat moet in de volle omvang en integraal en de uiteindelijke omgevingsvisie worden opgenomen, teneinde de implementatie van de omgevingsvisie ook mogelijk te maken.

Woonvisie. Er ontbreekt een duidelijke samenhang tussen de vigerende woonvisie en de omgevingsvisie. Juist deze woonvisie vormt een cruciale schakel en de vitaliteit van de kernen, mits deze woonvisie niet alleen naar de geest maar ook de letter ook wordt toegepast door de gemeente.

Subconclusie. Een helder verband met de woonvisie ontbreekt, terwijl juist deze van groot belang is voor de toekomstige vitaliteit van de kernen.

Landschapskwaliteit. Gegeven het feit dat er in de komende 15 jaar verschillende agrarische bedrijven hun werkzaamheden zullen staken en daarmee landbouwgronden op enige wijze zullen vrijkomen zou u in het kader van het verbeteren van de landschapskwaliteit de inrichtingskaarten van voor de ruilverkaveling als uitgangspunt kunnen nemen.

In de directe omgeving die voor ons als Dbo geldt is een groot aantal percelen ten behoeve van de ruilverkaveling en optimale landbouwmechanisatie niet meer als 'oorspronkelijk' aan te merken. Glooiingen zijn afgevlakt, waterlopen zijn gewijzigd en eeuwenoude wandelroutes uit het landschap verdwenen vanwege de behoefte om een aaneengesloten perceel te verwerven. Per gebied zou in kaart moeten worden gebracht welke percelen in aanmerking komen voor een dergelijke 'revitalisering' of terug restaureren van het oorspronkelijke landschap.

Wij hopen met onze zienswijze een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een toepasbare Omgevingsvisie, een visie die door elke inwoner van Bronckhorst kan worden begrepen en ook daadwerkelijk kan worden gezien als 'gids' om te komen tot een betere woon- en leefomgeving dan het niveau waar we nu op zitten en geen verrassingen (meer) biedt voor de wijze waarop het gemeentelijk apparaat in de toekomst met initiatieven om zal gaan.

Uiteraard zijn wij van harte bereid desgevraagd een nadere toelichting op onze zienswijzen te geven. Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Vriendelijke groeten,

Dorpsraad Keppel en Eldrik
Namens deze,

Marius Strijker
Voorzitter